

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. дн Иванка Тодорова Мавродиева-Георгиева,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Философски факултет

Член на научно жури, определено със заповед № Р-109-278/30.07.2026 г.
Относно: конкурс за професор в Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“
– Варна (МУ-Варна)

Конкурсът е обявен в Държавен вестник, бр. 50 от 02.06.2026 г. за присъждане на академичната длъжност „професор“ по научна специалност „Английски език за медицински цели“ в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология към Катедра „Западни и класически езици“, Департамент по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт, Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна.

На своето първо заседание на научното жури, проведено на 07.08.2026 г. (избрано с решение на Академичния съвет протокол № 42 от 29.06.2026 г.), бях избрана за изготвяне на рецензия.

В настоящия конкурс участва един кандидат: **доцент д-р Илина Цветанова Дойкова.**

Доцент д-р Илина Цветанова Дойкова е представила всички необходими документи за конкурса, които са предвидени в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника към него и Правилника за развитие на академичния състав на МУ–Варна. Представям важна част от информацията от документацията по-долу като доказателство за спазване на изискванията от кандидата, както и от администрацията и академичното ръководство на МУ–Варна.

- ✓ Справката за научните приноси е изготвена коректно и детайлно.
- ✓ Справка за сходство.

- ✓ Справката за учебната натовареност е част от документацията за конкурса.
- ✓ Удостоверението за стаж;
- ✓ Другите документи също са предоставени съгласно изискванията.

Биографични данни, научна кариера и академично израстване

Доцент д-р Илина Цветанова Дойкова е преподавател в Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна (МУ–Варна) в Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт, член е на Катедра „Западни и класически езици“. През 1992 г. се дипломира във Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ по специалност „Български и английски език“ с квалификация: преподавател по английски и български език. През 2026 г. защитава дисертация за образователна и научна степен „доктор“ по „Германски езици“ (съвременен английски език) в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“. От 2018 година заема академичната длъжност „доцент“ в МУ–Варна.

Обща характеристика на научно-изследователската и научно-приложната дейност на кандидата

Доцент Илина Дойкова предоставя информация за 81 броя научни публикации, като за конкурса за професор са селектирани 39.

Описание на представените научни трудове

- ✓ Хабилизационен труд – монография – 1 бр.;
- ✓ Публикации в реферирани научни издания – 4 бр.;
- ✓ Публикации в нереферирани научни издания – 26 бр.;
- ✓ Участие в колективна монография – 2 бр.;
- ✓ Публикуван университетски учебник – 5 бр.

Научните публикации са представени като текстове и като резюмета, те са в областта на конкурса за професор. Поставям акцент на тези, които са в областите, в които съм компетентна. Представените публикации са в няколко тематични направления, обучение по английски език на студенти медици, ефективно използване на академични жанрове в преподаването, организация на учебния процес и преподаване в съвременна

медицинска академична среда, обучение в малки групи, формиране в университетска среда на умения за комуникиране с пациенти в реални ситуации.

Доцент Илина Дойкова навлиза в тематиката, свързана с академичното писане и академичната комуникация и представя поетапно резултати от проучвания. Те са изведени в десетки публикации: Приносите в тези публикации са:

- Извеждане въз основа на резултати от изследвания на възможности за интердисциплинарни изследване и очертаване на нови теми и обновяване на категориално-понятийния апарат, например заедно с утвърдения термин „академична комуникация“ се въвежда терминът „университетска педагогика в медицинското висше образование“
- Доказване ефективността от използване на съвременни методи за изследвания, например корпусно-базиран жанров анализ при изследване на медицинската академична и професионална комуникация; разработване на интегриран методологичен подход, като в него са съчетани установени методи от лингвистика, паралингвистиката и граматиката с такива от реториката и прагматиката в контекста на специализираната медицинска комуникация.
- Обновяване на терминологията, например понятието „медицинската консултация“, което е проучено като самостоятелен комуникативен жанр в контекста на медицинския дискурс. Като принос в полето на актуализиране на терминологията извеждам убедителното дефиниране на термина „академичната езикова компетентност“, „академично преподаване на английски език“, „академичен дискурс“, „академичната фразеология“, „терминологичната прецизност“. Принос е изясняване на промените в значението и обема на понятията „лекция“, „академично есе“, „научна статия“, „аргументативност в научния текст“ и други.

Следващата група приноси са на методологично и практико-приложно равнище, имайки предвид поредицата от издания „Professional Communication in English“, която включва учебници за широк кръг специалности, а именно медицина, фармация, дентална медицина, кинезитерапия, акушерки и др. Изводът е, че доцент Дойкова изгражда система за преподаване, като базовите принципи са адаптирани към отделни специалности и това реферира към съчетаване на теоретична, методическа и

преподавателска прецизност при отчитане спецификите и персонализацията, които са актуални и в медицинската комуникация в академична среда, и в практиките на лекари, дентални лекари, медицински сестри. Приносът е именно в създаване на съвременна, кохерентна и ефективна система за обучение по английски език за медицински цели в университети в България и подготовката на тези кадри за ефективна реализация, използвайки съвременни комуникативни техники.

Третата група приноси е научни статии, в които се представят резултати от изследвания, при които убедително се доказва необходимостта за съчетаване на езикови, педагогически, институционални, организационни модели в областта на медицинското образование при обучение в англоезични програми на медици. В тези статии е изведена концептуална рамка, представени са примери, дадени са насоки, направени са в изводи, създадени са таблици с ясно изведени критерии при таксономията.

Монографията на доцент Дойкова е със заглавие **„Академично преподаване на английски език: Език и педагогика в медицинското висше образование“**. Като рецензент на текста ще поставя няколко акцента. Заглавието покрива съдържанието на текста, формулировката е разделена на две части. Това, от една страна, коректно ориентира в проблематиката; от друга страна, е успешен опит да се навлезе в няколко научни области, запазвайки тяхната обособеност. Авторът прилага интердисциплинарен подход, като представя актуални резултати от проучвания и анализи, които са свързани с преподаването на английски език в академична среда, както и специфичното приложение в медицинското висше образование през призмата на лингвистиката и педагогиката.

Структурата на текста е логична, като се започва от теорията към изследването и след това авторът доцент Дойкова се насочва към формулиране изводи и препоръки в педагогически и методически план. Текстът е структуриран в 12 глави, обособени са уводни думи, заключение и приложение в пет подчасти. Авторът демонстрира информираност и компетентност в областите английски език, лингвистика, социолингвистика, педагогика, методика. Обучението на английски език в областта на медицинското висше образование е представено по съвременен начин. Оценявам умението да се достига до синтез в таблиците

и да се обособяват препоръки; това е направено в края на главите; има обобщения и примери, които са описани коректно.

Първа глава „Същност и значение на академичното преподаване на английски език“ е посветена на установяване на съдържанието и обема на основното понятие и са представени добри практики в различни държави и в университети в България. Доцент Дойкова демонстрира знания относно тази проблематика, информираност във връзка с международно институционално равнище в подкрепа на преподавателите. Тя познава спецификите на образователния мениджмънт и администриране в университетите, както и българската академична традиция.

Спецификата на проблематиката предполага умения за анализ на документация на международно и национално равнище, на извеждане и реализиране на институционални политики. Задълбочеността проличава във втора глава „Терминологична и методологична рамка на преподаването на английски език“. Ключовите понятия са дефинирани ясно и точно, ето някои от тях: English-Medium Education (EME), Английски като език на преподаване (English-Medium Instruction); Обучение по език, базирано на съдържание (CBLT); Английски език за академични цели (EAP); Английски за професионални цели (English for Occupational Purposes, EOP); Английски за специфични цели (English for Specific Purposes, ESP); Използване на езиковия репертоар на участниците в обучителния процес (Translanguaging). Авторът прави тълкувание от гледна точка на социолингвистиката на термина **translanguaging**. Оценявам като много добре изготвена Таблица 1. Основни модели и подходи в преподаването на английски език, в която се прави синтез на представени понятия с ясни критерии. Налице е таксономия, създаваща прегледност.

В трета глава се навлиза в конкретика, доцент Дойкова отделя място на езиковите и личностните предизвикателства пред АЕО преподавателите; тя посочва ограниченията, представя културни различия: *Различия в академичната култура – България, Германия, Великобритания, The Culture Factor*. Много добро впечатление прави умението да се създават корпуси и да се правят анализи от научна и в частност социолингвистична гледна точка.

В четвърта глава са описани стилове на учене и преподаване по принцип и конкретно във висшето училище. Пета глава включва информация организацията на преподаване и за жанрове на преподаване в академична среда. Отделено е място на реторична структура на

академичната лекция на английски език, дадени са примери в езиков и ораторски план за увода, основната част, заключение и обобщение. Оценявам високо уменията на автора да достига до синтез в Таблица 2: Компоненти на лекционното изложение (АЕО); без да изпада в ненужни детайли и суха таксономия.

В шеста глава ориентацията е към езиковите средства и похвати в академичната лекция на английски език; дискурсните маркери и метадискурсните маркери. Съвременните практики в академичното преподаване и академичната комуникация са изведени в раздела 6.5. Академичната видео лекция.; както и в раздел 6. Предизвикателства и стратегии за ангажиране на студентите в АЕО. *Обхванати са основните елементи от организацията на преподаване и реториката или академичната комуникация, например темпото на говорене; обратната връзка със студентите, начините на привличане и задържане на внимание и др.*

Седмата глава е посветена на обучението в клиниката, което реферира към обучението във висшето медицинско образование на английски език.

Осма глава „Езикът на обучението в малки групи: семинарни занятия и упражнения“ включва селектираните примери, налице е подредба и методическата насоченост на информацията. Примерите са в контекста на преподаването. Отделено е внимание и на академичната презентация, като в Таблица 9 е изведена примерна скала за оценяване на академична презентация.

Девета глава е с фокус върху оценяването, тъй като обучението в университетите и в частност в медицинските университети и акцентът е върху компоненти на ефективната академична реч. Тя включва примери и препоръки, отделено е внимание на акцентираната реч, фонетични характеристики на разбираемостта. Следвайки логиката в структурата, доцент Дойкова извежда примери за свързаната реч в Таблица 10.

Единадесета глава „Лексикални и граматически характеристики на академичния стил“ също включва примери в специфичен контекст в медицинското образование.

Дванадесета глава „Професионална компетентност и подготовка на преподавателите за академично преподаване на английски език (АПА)“ съдържа препоръки, тя е свързана с преподаването в медицински университети и е с методологическа насоченост. Обосновани са изводите, които авторът прави за това, че преподавателят изпълнява функции на

фасилитатор, медиатор при осъзнаване важността на комуникацията в академична среда с цел повишаване качеството на обучението в частност и на учебния процес като цяло.

Текстът включва работни листове, съдържания на курсове. Изследователският инструментариум и резултатите от изследванията са изведени нагледно.

Текстът е предназначен за медицинското висше образование, но той има методическа и практико-приложна стойност и е полезен за университетски преподаватели, които използват английския език за обучение на студенти и от други научни области. Монографията е полезна за утвърдени преподаватели, за започващи своето развитие университети преподаватели, за научни ръководители и за докторанти.

Приносите в монографията са:

- Обновяване на категориално-понятийния апарат в областта на академичната комуникация и извеждане на важни компоненти на ефективната академична реторика, сред които правилна артикулация, знания в областта на фонетиката, съчетаване на разбираемост с предоставяне на научни знания.
- Извеждане на лексикални, граматични, стилови и текстолингвистични характеристики на академичния изказ по принцип и на специфичните им проявления в различни жанрове на академичната устна, писмена, виртуална и хибридна комуникация.
- Методически насоки за обучението в малки групи (семинари, упражнения) в медицинското висше образование при отчитане на контекста и съвременната динамика в преподаването в академичната сфера по принцип.
- Формиране на умения за подготовка и осъществяване на академичните презентации в различни комуникативни ситуации в медицинската сфера и при обучение на студенти медици и на научни форуми.
- Извеждане на препоръки след представяне на примери в края на главите, които са полезни за обучението на студенти в медицинските университети не само в България, тъй като примерите са на английски език, т.е. приносът е на метаравнище и излиза извън националния контекст.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

Справката за учебната натовареност показва покриване на количествените критерии. Курсовете, които води доцент Дойкова в Медицинския университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна, са ориентирани към преподаване на български език като чужд за студенти от англоезичните програми и на специализиран чужд език – английски на студенти от българоезичното обучение. Доцент Илина Дойкова профилира в преподаването на писане на научни текстове на английски език и един от курсовете е „Академичен език и професионална комуникация“. Налице е фокусиране и навлизане в дълбочина в конкретни и съвременни научни сфери в областта на лингвистиката, в професионалната комуникация в медицината и в академичната комуникация.

Тя води курсове на докторанти в МУ–Варна, като непрекъснато повишава квалификацията в областите, в които преподава, например през 2026 година е на специализация по специфика на академичното преподаване в СУ „Св. Климент Охридски“. Доцент Илина Дойкова има специализации през 2026 година и в чуждестранни университети в областта на обучението и преподаването в академични среди: Medical Faculty Development – Contemporary Model of Medical Training and Education, School of Medicine, University of California, San Diego.; Innovating Medical English Teaching with AI. EALTHY Switzerland; Didactic course: English as Medium of Instruction. Paracelsus Medizinische Universität, Salzburg, Austria. Посочвам тези данни като доказателство за мотивацията и саморефлексията на доцент Дойкова да се развива и усъвършенства в една променяща академична среда.

Експертизата на доцент Илина Дойкова е в различни звена и дейности в МУ–Варна, а и извън него, посочвам само няколко факта. От 2010 година досега е лицензиран изпитващ към ECL Консорциум (Европейски консорциум за сертифициране на познанията по съвременни езици) за английски, немски и български език. Тя създава тестове и провежда конкурсни изпити в Медицински университет – Варна за кандидат-студенти, докторанти, асистенти. Това са доказателства за методическите и практико-приложните дейности в работата на доцент Дойкова.

Доцент д-р Илина Дойкова има административен опит като ръководител на Катедрата по класически и западни езици и на департамент ДЧОКС.

Участие в научни форуми

Доцент Илина Дойкова има над 70 участия в научни форуми, организирани от научни институции на национално равнище (Великотърновски университет, Шуменски университет, Пловдивски университет, МУ–Варна и др.), така и такива, организирани в университети в Румъния, Чехия, Полша, Гърция, Русия, Литва, Черна гора и др.

Участие в научни проекти и други дейности

Тя участва активно в научни проекти от 2010 година досега, като резултатите от тях са оповестявани в научни форуми и те са по теми, свързани с преподаването ѝ в МУ–Варна. През 2022 г. получава награда за Международен проект Healthcare Language Learning Programme 2 - HELP 2.

Член е на научни организации в България и в чужбина.

- ✓ Съюз на учените в България, от 2019 г.;
- ✓ BALEAP TED in EAP SIG (обучение на преподаватели по английски език за академични цели), от 2022 г.;
- ✓ BETA-IATEFL (Bulgarian English Teachers' Association), от 2013 г.

Цитирания

Съгласно приложената служебна бележка, издадена от Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“, доц. д-р Илина Дойкова има 17 цитирания в прегледани de viso научни издания в Web of Science, Scopus, Google Scholar.

Заключение

Представените от доц. д-р Илина Дойкова научни трудове, както и прецизно изготвените документи и справки, показват, че тя покрива критериите и наукометричните изисквания, както и разпоредбите, формулирани в Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника към него и Правилника за развитие на академичния състав на МУ–Варна.

Количествената характеристика на научните публикации на доц. Дойкова надхвърлят изискванията за заемане на академична длъжност „професор“. Качеството на

научните публикации, глави от колективни монографии, учебни помагала, са на високо научно ниво. Приносите ѝ са в методически и практико-приложен план, като има новости в начините на организиране на учебния процес, преподаването, оценяването на студентите при използване на научен език и професионална лексика в областта на медицината. Давам – поотделно и в цялост – висока оценка на научните трудове, които са представени по настоящия конкурс от доцент Дойкова.

Тя има висока учебната натовареност с профилирани учебни дисциплини по български и по английски език на различни образователни степени в академичната структура на МУ–Варна. Доцент Дойкова проявява активност и резултатност в дейности по изследователски проекти и в научни форуми на национално и международно равнище. Тя е мотивиран преподавател, който не просто търси научни предизвикателства с цел обновяване и усъвършенстване на обучението, но и изготвя програми и актуализира съдържанието в тях с оглед промените в научната сфера и конкретно в областта на медицината.

Обобщавайки изложените факти относно научно-приложните приноси, учебната натовареност, участието в проектите и в научните конференции, както и данните за наукометрията, убедено правя предложение към членовете на уважаемото научно жури да гласува за присъждане на академичната длъжност „професор“ по научна специалност **„Английски език за медицински цели“** в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология към Катедра „Западни и класически езици“, Департамент по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт, Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна, съгласно публикувана обява в Държавен вестник, бр. 50 от 02.06.2026 г. при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

гр. София

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

25.09.2026 г.

Рецензент:

проф. дн Иванка Мавродиева-Георгиева